

עולים כיתה פרק 12-תפקיד סגנית המנהלת

דורין: "עולים כיתה" הפודקאסט של מורי העתיד חושבים חינוך עושים חינוך מדברים חינוך.

קובי: במסגרת סדרת הפרקים שלנו, העוסקים באפיקי קידום, נדבר היום על תפקיד סגנית המנהלת, מה תפקידה על מה היא אחראית, ואם זה תפקיד בפני עצמו, או תפקיד בדרך למעלה. אני קובי דביר, ואתם מאזינות ומאזינים ל"עולים כיתה", הפודקאסט של התוכנית לתואר שני אם טיץ' בסמינר הקיבוצים, בפודקאסט הזה אנחנו מדברים עם ועל מורות ומורים ועל המעשה החינוכי. הפעם נדבר על אפיקי קידום, סגנית מנהלת בית ספר. אני שמח לארח את הגר ארבל, הגר הגיעה להוראה אחרי קריירה צבאית של 10 שנים, בתפקידי פיקוד והדרכה, היא למדה בתוכנית לתואר שני אם טיץ', במסלול הוראת אזרחות, ומיד השתלבה בחטיבת הביניים הראשונים בגני תקווה, כמורה לאזרחות והיסטוריה, כבר בשנה הראשונה מונתה למחנכת ולרכזת שכבה, ואחרי עוד שנה, זכתה הגר בתחרות "המורה של המדינה" לשנת 2019, במסלול המורה המבטיחה. היי הגר איזה כיף שבאת.

הגר: היי קובי, תודה רבה.

קובי: אז הגר, אנחנו, אני רוצה שנדבר על סגנות, אבל מה שנקרא נתחיל בהתחלה, למה באת להיות מורה?

הגר: הגעתי כמו שאמרת אחרי קריירה שונה, אבל לא באמת שונה, והבנתי שאני רוצה להשפיע, הבנתי שיש לי יכולת ורצון להשפיע על בני נוער, קצת לפני שמגיעים לצבא. אגב כשהתחלתי פה את התוכנית, הייתי בטוחה שאני מכוונת בכלל לתיכון, במהלך ההתנסות שהייתה פה מאוד משמעותית עבורי, הבנתי שאני פחות רוצה תיכון בשלב הזה, ואני רוצה ככה גילאים יותר צעירים, אז אני חושבת, שבאמת הסיבה הכי גדולה, זה היה האפשרות לתת, להעניק לבני נוער לבנות נוער, אפשרות להכיר אחרת את העולם שלנו, להכין אותם לעולם שהם ירצו להיות חלק משמעותי בתוך העולם, להשפיע בעצמם, לראות שהם מסוגלים, שהן מסוגלות, יכולים ויכולות באמת לעשות משהו אחר, הרגשתי שאני יכולה לתת משהו אחר, ממה שאני קיבלתי, בחוויית המערכת החינוך שלי.

קובי: שמה קיבלת?

הגר: קיבלתי איך להיות תלמידה, קצת של פעם, אני הרגשתי שהחיים האמיתיים, הרגשתי אותם רק שכבר הייתי ככה בתפקידים מאוד בכירים בצבא, אף פעם לא עמדתי מול קהל, במובן שלימדו אותי איך נכון לעשות את זה, ומה זה יכול לשרת אותי, ולתת לי. לא ראיתי את החוזקות שלי, עד שלא התנסיתי בהם, ואמרתי איך זה יכול להיות? הרי היו לי חוזקות לפני כן, אבל אף אחד לא ככה מרקר לי אותם, והציע לי אפשרות לפתח אותם, ולטפח אותם, והיו דברים שגיליתי על עצמי רק בשלב מאוד מאוחר, שמצד אחד, זה בסדר, מצד שני, אולי מישהו היה עוזר לי לראות את זה לפני כן, הייתי מרגישה ככה יותר טוב עם עצמי, הייתי צריכה להביא את עצמי למקומות אחרים.

קובי: ורצית להיות זאת שעושה את זה לילדים אחרים.

הגר: כן, רציתי להיות מישהי מבוגרת משמעותית, שיכולה להראות להם גם על **עצמם** דברים אחרים, וגם לפתוח בפניהם עולם שלם, אני באמת מהיום הראשון שהגעתי למערכת החינוך, היה לי ברור שאני כנראה לא הבן אדם הכי חכם בכיתה, יש פה עוד ילדים חכמים וילדות חכמות, יש להם את היכולת להגיע למידע גם בלעדיי, אבל אני רוצה להיות זו שעוזרת להם במסע הזה, ומכוונת אותם, ומלמדת אותם, איך נכון יותר ללמוד עבורם, ומאפשרת להם להאמין בעצמם, לחוות איזושהי חווית הצלחה במערכת החינוך, ולא רק אני אשן, ואני אצליח, ואני אלמד, וזה המדד שלי, לכמה מוצלח או מוצלחת, אני אהיה בחיים.

קובי: ואם אני מתעכב רגע על מה שאמרת, אז את מרגישה שאת יכולה לעשות את זה בחטיבה, יותר ממה שאפשר לעשות את זה בתיכון.

הגר: כן. אני באופן אישי הרגשתי שזה המסלול הנכון לי, בהתנסות נחשפתי לבית ספר מדהים, שלמדתי בו המון, אבל הייתי עדה להמון מצבים שבהם אמורים, נדרשו ללמד, ולהכין לבגרות, שמאז כבר הבגרות גם קצת השתנתה, אבל ראיתי כמה זה מצער גם אותם, וגם את התלמידים, שאי אפשר רגע לעצור. לי היום יש את הפריבילגיה, להיכנס לכיתה, לראות איזשהו אולי משהו, שהוא פחות מוצא חן בעיניי, אבל לעצור הכל ולהתעכב על זה, ואני יכולה להשלים את זה בשיעור הבא, ואני יכולה לתת קצת גז בלמידה, אם אני, נכון.

קובי: כי זאת חטיבת ביניים, ואין לך את הסטופר הזה של הבגרות

הגר: נכון. אני לא אומרת את זה בצורה שיפוטית כלפי עמיתי ועמיתותי, אני אומרת שלי באופן אישי זה בדיוק הדברים שרציתי לגעת בהם, וזה משהו שאני מרגישה, שיש לי זכות גדולה לעשות את זה בחטיבה, בכלל לראות התפתחות של זה, מצחק, אנחנו אומרים בין כיתה ז' לכיתה ט', יש איזה 5 6 שנים מאות מתבגרים ומתבגרות, וחווים גיל התבגרות משמעותי מאוד, שאפשר להוציא מהם את המקסימום, בעיניי נכון.

קובי: ויש מי שיגיד, שזה בדיוק הגיל הכי קשה. שחטיבת ביניים זה הכי קשה ללמד שם.

הגר: אני חושבת שזה באמת הגיל הכי קשה, אבל אפשר ולגמרי אפשרי. זה לא פשוט, זה קצת רכבת הרים רגשית ביחד איתם, אבל....

קובי: עדיין, גם אחרי כמה שנים שאת עושה את זה, עדיין כל שנה רכבת הרים מחדש?

הגר: כן. וכנראה שזה יפסיק לרגש אותי, אז אני לא אשב איתך פה, ונדבר על חינוך כן.

קובי: ונדבר על זה, בניגוד לכל ההמלצות, גם להמלצות שלי, לקחת כבר בשנה הראשונה ריכוז שכבה, תפקידים שהם תפקידי ניהול כבר. אנחנו בדרך כלל אומרים, תיכנסו לאט, מורים חדשים, את נכנסת בפול גז, תארי את החוויה הזאת, של להיות מורה חדשה, שגם צריכה להבין מה זה להיות מורה חדשה, וגם כבר להיות בצוות הנהלה ותפקידים.

הגר: לא שיערתי שתשאל אותי את השאלה הזו, אבל אני ממש שמחה ששאלת אותה. יוצא לי במסגרת התפקיד שלי לראיין לא מעט אנשים, שמתחילים או מההסבה או שהם מגיעים למערכת החינוך, ואומרים את המשפט כמו שאתה אמרת לי, וכמו שמרצים אחרים אמרו לי, אל תקחי חינוך בשנה הראשונה, אוי ואבוי לך, אל תתקרבי לזה, תתאקלמי תתאפסי, אני חושבת שזו החלטה שגויה. אני חושבת שזה המעשה החינוכי, עוסק בחינוך. הגעתי למערכת החינוך כדי לחנך. הלוואי ויכולתי לחנך יותר מכיתה אחת, וזה כל מה שהייתי עושה, כי לחנך היום, למציאות שלנו היום, למה שאנחנו נדרשים להכין את הילדים והילדות האלה. לחנך יותר חשוב מהכל, את הידע הם יכולים לרכוש גם בלעדינו, את המיומנות, כל המיומנויות למידה, אני יכולה ללמד אותם בתור מחנכת ולא רק בתור מורה מקצועית, אני לא מזלזלת במקצוע חלילה, ההיפך הוא הנכון, אני פשוט אומרת שהתשוקה לחינוך הגיעה למקומות מסוימים אצלנו שאותם אני יכולה לממש כמחנכת, האם זו עבודה קשה? בהחלט, זו עבודה קשה. השנה הראשונה במערכת החינוך היא תמיד קשה, אבל אם מגיעים, ואגב הסבה מגיעים מבחירה מפקחת, עם עיניים, ככה שאני יודעת לאן אני רוצה להגיע, ומה המטרות שלי, ומה עושה לי את זה, אז אני לא חושבת שצריך לוותר על חינוך, אני באמת חושבת שאפשר אם מרגישים עומס מסוים, אז לא לשלב בין כמה מקצועות, אני יודעת את זה כי גם אני בונה את המערכת, וגם אני קולטת אנשים שלעיתים יש גם אילוצים, אבל על חינוך עצמו אני חושבת שזו טעות לוותר, כי כשאני מחנכת כיתה יש לי צוות חינוך, שאני חלק ממנו, איזשהי משפחה נוספת בתוך בית הספר שלי, אני מכירה תלמידים כמות שעות מאוד משמעותית בשבוע, חוץ מהמקצוע שאני מלמדת את הכיתה שלי, מלמדת אותם 4 שעות שבועיות אזרחות, והיסטוריה, אצלנו קוראים לזה קצת אחרת, ועוד שעתיים של מעגלי קשר, שזו הזדמנות להכיר אותם קצת יותר. חוץ מזה, אני עושה גם שיחות פרטניות, ודברים בקבוצות, ככה עם כיתת החינוך שלי. בשביל זה הגעתי למערכת, כדי להכיר את הילדים, לעשות איתם איזשהו תהליך עמוק יותר. הצער שלי כמורה מקצועית זה להיכנס רק לשעתיים לכיתה, מבחינתי זה הלוואי ולא, גם היום, בראייה מערכתית, שאני בונה מערכת,

אני עושה את הכל, כדי שמורים יכנסו לכיתה לפחות 4 שעות, שיכירו את התלמידים ואת התלמידות קצת יותר, אז אני חושבת שלווטר על החינוך זה לא הדבר הנכון, בטח לא לכולם, ואני חושבת שההמלצה הזו, אולי הייתה המלצה רלוונטית ללפני כמה שנים טובות, שמערכת החינוך נראתה אחרת, אני חושבת שהיום ההמלצה הזו לא נכונה, כי הדרך שלנו להשפיע, היא הרבה יותר בתור המחנכים והמחנכות, מאשר, אני בוחרת במה אני נוגעת, אני רק מורה מקצועית, אני נכנסת לכאן רק זה כבר גם בשוק הפרטי, אנחנו לא רק בעלי מקצוע בתחום, מאוד מאוד ספציפי, כולנו נדרשנו לעשות כל מיני שינויים בשנים האחרונות, ואפילו לפני הקורונה נדרשנו להשתנות, ואני חושבת שגם פה הגיע הזמן להפסיק להיות עם התפיסה הזו, שלא כדאי לקחת על עצמנו דברים, לא צריך להגיד מה לא, האם מנהלת שכבה זה משהו שיכול להתאים לכולם בשנה הראשונה? לא בטוח. אני הגעתי ממערכת, שעשיתי בה דברים דומים, מבחינה ניהולית, והקפיצה לא הייתה לי לא טבעית, היא אתגרה אותי מאוד, היא עניינה אותי מאוד, היא העסיקה אותי מאוד, החודשים הראשונים היו סופר קשים, ואני לא מזלזלת בזה, תפקיד מנהלת השכבה הוא תפקיד מאתגר, בכל בית ספר, ובית ספר שלי ספציפית, עכשיו זה ככה השכבות מאוד מאוד גדולות, כמו בתי ספר, ואני חושבת שמי שעושה את זה, עושה את זה ממקום של שליחות, גם עם אמונה עצמית, שמסוגלות לעשות את זה, וגם מקבל לא מעט תמיכה, מקבל חניכה, אף אחד לא עובד לבד, אני מאוד מקווה ככה כן.

קובי: והחוויה הזאת של השנה הראשונה, בתפקיד הזה, בתפקיד ניהולי, הייתה חוויה טובה?

הגר: כן. לי באופן אישי הייתה חוויה טובה מאוד, זה גם קשור מאוד לקרקע שהגעתי אליה, למנהלת שלי, שככה תמכה בי, ועודדה אותי, וחנכה אותי, אבל אני גם חושבת שזה קשור בהחלטה שלי, אני הגעתי מתוך בחירה, למה אני רוצה לעשות במערכת הזו, מה חשוב לי לעשות, וככה יכולתי להשפיע על יותר אנשים, ככה יכולתי לעשות יותר דברים.

קובי: אז בואי נדבר על הבחירות האלה. מאוד מהר התמנית לסגנית מנהלת בית ספר, ספרי קצת על התפקיד הזה, מה זה אומר, מה עושה סגנית מנהלת.

הגר: קודם כל, גם פה זה עניין של מוטיבציה ורצון. זה גם עניין של קצת מזל, מה קורה סביבי בשדה שבו אני נמצאת, ואם אני רואה בעצמי בתפקיד הזה. אמרת ככה קודם, האם זה תחנת מעבר, או עבורי זה היה קודם כל תפקיד שרציתי לעשות אותו, רציתי לעשות אותו כדי לעשות דברים קצת אחרת, וכדי להגיע לעוד מקומות של יכולת השפעה, שפחות הגעתי אליהם בתור מנהלת שכבה, וגם אני לא אתבייש לומר, ברמה האישית שלי 4 שנים ניהלתי שכבה, הרגשתי שהגעתי לאיזשהו רף של אתגור מסוים, ורציתי משהו קצת אחר, יש דברים פורמליים שקבועים בתפקיד סגנית המנהלת, יש דברים שככה ביני למנהלת שלי בהגדרת התפקיד שלנו, אני חושבת שחלק גדול מזה, זה באמת הדברים שאני הגר מביאה לתפקיד שלי, ואני חושבת שזה ככה תקף, לכל מי שייקח תפקיד ניהולי אי פעם, יש להם מקומות שחשובים לי.

קובי: זאת אומרת זה משהו שמשתנה, זה לא תפקיד שהוא בהגדרתו קבוע. בכל בתי הספר זה משתנה, מבית ספר לבית ספר.

הגר: כן, ולא בכל בתי הספר, סגנית המנהלת היא בעצם מחזיקה אצלה צד גם של משמעת, למשל גם צד של בניית מערכת. יש בתי ספר שזה לגמרי לא קשור לסגנית המנהלת, ויש מורה או מורה שאחראים נגיד על שינויי המערכת, אבל התפיסה הכללית של בניית פדגוגיה בית ספרית היא חלק גדול מהתפקיד הזה, ומבחינתי זה היה אחד הדברים שהיו שהכי רציתי לעשות, לא רציתי רק לקבל איזשהו תוצר, שאיתו אני חייבת לעבוד, אלא לחשוב על איך אני יכולה לעשות את זה קצת אחרת, לאפשר למידה אחרת, וגם פה לשמחתי ניתן לי האמון לעשות את זה, ויש לנו צוות באמת יוצא דופן בחשיבה היצירתית שלו, וכל פעם אנחנו עושים דברים קצת אחרת, וכשאף אחד לא ידע מה זה למידה פרויקטאלית, אז התחלנו, אגב חלק גדול מהמורים והמורות אצלנו, למקצועות ההומניסטים הם בוגרי התכנית זה מכאן, אז יש קרקע מאוד מאוד פורייה לצמוח, אבל גם יש אנשים שרוצים ככה לעבוד ביחד, ולעשות

דברים אחרת, ולי היה חשוב לאפשר את זה, לא להישאר במערכת שעות המקובעת, אז לעזור לזה שיהיה אפשר לעשות את זה, לצד זה גם יש ...

קובי: אבל מה זה, איזה שינויים נגיד היית צריכה לעשות? או עם מה היית צריכה להתמודד כדי לאפשר הוראה אחרת?

הגר: למשל במקצועות ההומניסטים, אנחנו לא לומדים במקבצים, אנחנו לומדים, כיתה ט'1 לומדת שיעור היסטוריה, אין קשר בין הכיתות. אחד הדברים למשל שעשינו, זה איפשרנו קצת כמו מקבצים שיש, כמה כיתות שלומדות ביחד, ואז אם אנחנו רוצים לעשות למידה שהיא קורסית, אז אותו תלמיד או תלמידה, יכולים לבחור ללכת, ללמוד עם מורה מסוים, נושא מסוים, והם לא צריכים ללמוד רק לפי הכיתה שלהם, אפשרנו למידה רב גילאית בחלקים מסוימים בשנה, זה איפשר לנו לעשות פרויקטים שהם רב תחומיים, כי צבענו איזושהי רצועה במהלך השבוע, שיש מורים גם לספרות, גם לתנ"ך, גם להיסטוריה, שעובדים במקביל, ואז אפשר לעשות דברים שהם אחרים לגמרי, אנחנו לא נשארים כבר בנישה הזו, של מקצוע עם השם שלו, בשעה הספציפית הזו, וכל כיתה לומדת לבד, התחלנו את זה בשנה שעברה, ואנחנו ככה מתפתחים ומתקדמים עם זה.

קובי: אז יש לזה צד אחד באמת, של מערכת שעות, שהיא יותר מורכבת אולי, אבל אני חושב רגע על התלמיד, מה זה עושה לתלמיד, הוא יכול לבחור הרבה, אבל מצד שני יש לו פחות כיתת אם, הוא יותר מפוזר, אז אתם גם שולטים על העסק הזה? אתם מוודאים שהתלמידים לא הולכים לאיבוד, בתוך המרחב הבחירה הזה?

הגר: קודם כל, אנחנו לא עושים את זה בכל שלב של השנה, ועם כל שכבה זה משהו מאוד הדרגתי, אי אפשר ישר לזרוק אותם למים, ולצפות שהם ישחו, יש תמיד מורה או מורה שאחראים על הפרויקט הזה ויש תמיד מורים שהם תומכים וחונכים את הפרויקט הזה, כן יש תלמידים שהולכים לאיבוד גם בכיתה רגילה, יש תלמידים שהולכים לאיבוד, ואני חושבת שמתפקידינו תמיד לשים לב לאותם תלמידים ותלמידות, ולא להגיד טוב הוא לא מפריע לי אז הוא בטח איתי, זאת לא יכולה להיות הנחת המוצא שלנו, זה ככה צעד אחד בתפקיד המערכת, והאפשרויות שהמערכת הזאת נותנת לנו, צעד נוסף בתפקיד זה, הצעד של חניכה של מורים חדשים, זה מה שהיה מאוד מאוד חשוב לי, אני התחלתי במערכת, ואני זוכרת שככה בבית אמרתי לבן הזוג שלי, שאת השוק שלי מהשחרור אני מרגישה עכשיו, ולא כשהשתחררתי באמת, אף על פי שלמדתי, וככה הייתי די עסוקה, אבל כי פתאום זה להגיע למערכת כשאני חדשה, ואף אחד לא יודע מה עשיתי קודם, ואם אני יכולה לעשות דברים אחרים וצריך להוכיח את עצמי מההתחלה, וזה לא פשוט, אני חושבת, אבל לכל אותם אנשים שמתחילים במערכת הזאת, צריך לבחור בית ספר, שבאמת מאפשר תמיכה, כי כולנו יכולים לשים לב על עצמינו, ובמה אנחנו יכולים להתפתח, ולתרום בגילאים שלנו. האנשים שכבר מגיעים ככה, אחרי הסבה, אז על אחת כמה וכמה, ולאפשר למקום שלבחור, מקום שיאפשר את זה, ולי כמורה חדשה, היה חסר את אותם אנשים, שיתנו לי ככה את העזרה הזו, אפילו בפרוצדורות, אפילו באיך אני מתחילה להזין את כל המסמכים שלי, במשרד החינוך' וזה משהו שמאוד מאוד חשוב לי בתפקיד שלי, אני משתדלת לעשות את זה גם בהכנות המקדימות לפתיחת השנה, גם במהלך השנה, וגם במפגשים, שאנחנו עושים באופן קבוע למורים החדשים, שאגב חלקם לא מורים חדשים במערכת, הם פשוט מורים חדשים אצלנו, שגם זה חתיכת שינוי.

קובי: וזה נגיד משהו שבחלוקה בינך לבין המנהלת סוכם, שאת עושה את זה, זאת אומרת, יש דברים שהם בחירה שלכם, כצוות.

הגר: כן זו הייתה בקשה שלי זו, הייתה בקשה שלי לעשות את זה, מה שהיה מאוד חשוב לי לעשות, וקיבלתי אפשרות, וכמובן שהמנהלת שלי פוגשת את המורים החדשים, אבל הליווי ככה היותר אישי, וגם קבוצתי, הוא שלי, זה היה משהו שככה רציתי לעשות מאוד, יש עוד גורמים בבית הספר שתומכים במורים החדשים, גם רכזי המקצוע, גם מורים ותיקים שיש לנו, זה בכלל איזושהי תרבות ארגונית שלנו, של להשתדל לא להשאיר אף אחד לבד, ולתת את כל התמיכה שאפשר.

קובי: יש איזה הכשרה מיוחדת לתפקיד כזה של סגנית מנהלת? או שמתמנים וזהו?

הגר: לא אין הכשרה.

קובי: הנה בריכה, קפצי.

הגר: זה משהו כזה, חלק מהחניכה זה באמת של האנשים שמקיפים אותי, אבל אין איזושהי הכשרה מסוימת.

קובי: זה האנשים שמקיפים אותך. את סגנית, זה כבר הזה, כבר הטופ.

הגר: אם יש עוד בתי ספר גדולים, אז יש לפעמים עוד סגן, או סגנית שנייה ושלישית, אז זה יכולים להיות אנשים שיכולים להעביר לי עם מקל, ובמקרה שלי מי שעזבה, אז יכולתי ככה להיעזר בה ולהתייעץ איתה. גם פה יש את מנהלת בית הספר, מין הסתם שהיא דמות משמעותית, ויש אנשים שהכרתי במעלה הדרך, נגיד אנשים שעושים את התפקיד הזה במקומות אחרים, יצא לי גם ככה בהשתלמויות להכיר, ומקומות כאלה, אבל לא לומדים, גם לומדים לבד, וגם החיים ככה, אני לא אותו אני, לא אותה הסגנית שהייתי בשנה שעברה, גם אני כל הזמן לומדת, ואני חושבת שזה אחד הדברים שהכי עושים לי טוב, שאני כל הזמן בלמידה.

קובי: אז ספרי לי על חווית הניהול, איך זה להיות סגנית מנהלת.

הגר: אני חושבת שזה מאוד מאוד מאוד תלוי באיך שמסתכלים על זה, כי יש גם דברים פחות חיוביים בהתעסקות. ברמה ניהולית גם כן מנהלת שכבה, אגב, יש לפעמים התעסקות בבירוקרטיה, יש לפעמים התעסקות בדברים שלא מסתדרים כמו שרציתי, וכשאני מחנכת את הכיתה, יש לי את היכולת שליטה הרבה יותר טובה, במה קורה בתוך הכיתה שלי, מה קורה בכיתה מקצועית, ופה אני כבר מסתכלת על זה בעיניים אחרות, היה לי לא פשוט להתמודד עם המשבר הגדול במערכת החינוך, במובנים שאני עכשיו מראינת אנשים לתפקיד.

קובי: את מדברת על תקופת הקורונה.

הגר: אני מדברת על גם תקופת הקורונה, וגם אחריה. אני מאמצע דצמבר, בשנה שעברה, התחלתי לראיין אנשים לשנת הלימודים הנוכחית, ולפגוש אנשים, שאו לא בטוחים אם הם רוצים להישאר, או צריכים להחזיר לי תשובה, אם בכלל בא להם, או לא בטוחים שהם יישארו, אבל אם תקבלי אותי, אז אני אחשוב על זה, לא סוג האנשים שהתרגלתי לראות, אני מאוד מאוד שמחתי תמיד לראות אנשים, שרוצים לעשות את מה שהם עושים, ולשמחתי, אני באמת חושבת שהצלחנו להקיף את עצמנו בהרבה אנשים טובים, ואיכותיים, שיגיעו למערכת מתוך רצון באמת לשנות, ובאמת לעשות דברים אחרת, אבל זה היה לא פשוט, לא פשוט אמיתי לילות של וואו מה קורה מחר?, מה אם מחר היא תגיע ובסוף זה יהיה בדיוק כמו ההיא בשבוע שעבר, היא לא תגיע, גם זה קרה, עם התבודדות פתאום, במובן הזה של קצת הרגשתי, שאני בראיונות עבודה לפעמים, ואני בדרך כלל ככה במפגשים.

קובי: לא, אני חושב שזה אני אומר לסטודנטים שלי היום, שזה מאוד לגיטימי, זאת אומרת כשאתה בא להתראיין, אתה גם מראיין את הבית ספר, האם זה בית ספר שבא לי ללמד בו.

הגר: נכון. ויש לזה המון דברים לגיטימיים. מצד שני, האפשרות שלי לבחור בעצמי קטנה משמעותית, איך שלא נהפוך את זה, שזה ממש בסדר שגם לצד השני תהיה אפשרות בחירה, אני הכי מכבדת את זה ומקבלת את זה באמת, אבל יש באמת חוסר הלימה, בין הצורך, לבין מה שקורה, אני גאה להגיד שאנחנו באמת מלמדים את כל תכנית הלימודים, ועושים דברים יצירתיים, ועושים דברים מיוחדים, אבל הרבה מזה, זה ההון האנושי שקיים בבית הספר.

קובי: כלומר אצלכם לא חסרים מורים למשל.

הגר: אני לא אומרת את המשפט. זה כמו שלא שואלים איך התינוק ישן בלילה. אני מסרבת לענות לשאלה הזאת. גם אצלנו חסרים מורים, אבל אני יכולה להגיד שהודות לצוות סופר יצירתי, וחושב מחוץ לקופסה, אז מצאנו פתרונות שלא פוגעים בתלמידים, או פוגעים הכי פחות בתלמידים, וגם אני לא מתביישת להגיד, גם לא פוגעים בצוות אני.

קובי: אני חושב שזה מאוד חשוב, כי בסוף פתרונות יצירתיים יכולים להבריא צוות.

בגר: נכון, וזה אחד הדברים שהכי חשובים בעיניי, אגב בתפקיד סגנית המנהלת, לראות את האנשים שלי, כי אם כמחנכת יש לי רק את הכיתה שלי, אז כסגנית מנהלת יש לי את התלמידים, ואת התלמידות שלי, אבל יש לי את הצוות שלי שזה משהו שהוא, בית הספר לא יכול להתקיים בלעדיו, אני רוצה שיהיה למורים ולמורות שלי טוב, אני רוצה שהם יגיעו לעבודה עם רצון לעשות דברים אחרים, שיהיה להם שמח, שיהיה להם מעניין, שהם יאתגרו את עצמם, שהם יוכלו לעשות דברים אחרים, שהם לא למדו ככה כשהם היו תלמידים ותלמידות, וגם אני לא, ויש פה הזדמנות לעשות משהו אחר, ולאפשר את זה.

קובי: אז מאיפה שאת אומרת, האנשים שלי, כי מעניין אותי לדעת איך את מרגישה, שהאנשים שלך, שעד לפני כמה שנה וקצת, הייתם באותו סטטוס, זאת אומרת, היית מורה מן המניין, הם היו קולגות שלך, ופתאום את הסגנית, ואת צריכה לנהל אותם.

הגר: קודם כל צריך להגיד את האמת, שזה לא תמיד קורה ככה. זאת אומרת, אם יש לנו מאזינים ומאזינות, ששומעים ששומעות אותנו, שלא תמיד חייבים להתפתח באותו בית ספר שהתחלתם בו את הדרך, זה מאתגר מאוד, זה לא פשוט, אבל זה אפשרי, אם כשהגעתי לחטיבת הראשונים לפני 6 שנים, משהו אמר לי שבעוד 6 שנים, אני אהיה סגנית המנהלת, לא, זה לא זה לא משהו שבכלל היה עובר לי בראש, אגב, ידעתי שאני רוצה מתישהו לנהל בית ספר, זה משהו שתמיד היה כן ככה בחלומות שלי, כשכבר החלטתי להגיע למערכת החינוך אבל לא ידעתי שזה יהיה שם, ובאמת היה לי גם ככה גם עבדתי קשה עבור זה, וגם היה לי ככה דברים הסתדרו, וגם היה לי אנשים שהאמינו בי.

קובי: ואיך היחסים עם אותם האנשים, שפתאום הסטטוס שלך השתנה למולם? זה משהו שכותבים עליו? את מתכננת לעצמך איזה אסטרטגיה אני ככה אני אגיד להם ככה אני אדבר איתו לפני.

הגר: אני, יש אנשים שאכן, יש אנשים שהיה להם יותר מאתגר בהתחלה, אני הגעתי בהסתכלות שברור לי שזה יכול להיות לא נעים, לחלק מהאנשים, אני אותה הגר, אני מחזיקה בתפקיד אחר, זה לא משנה את העובדה שאני בן אדם, ושאפשר לדבר איתי, אני גם אומרת אפשר לבקש, מקסימום אני אגיד לא, אני לא מתביישת להגיד לא, אם אין ברירה, אבל אני באה עם איזושהי גישה שאני מבינה למה קשה, אני יכולה להבין למה למורה שעוסקת במקצוע כבר המון שנים, וחינכה ביחד איתי, ויכול להיות מאתגר, אבל אני לא עשיתי מזה עניין, ומרבית האנשים סביבי לא עשו מזה עניין, בצורה די מפתיעה זה משהו שחששתי ממנו, כשניהלתי שכבה, פחות השאלה הראשונה רק היה הייתה מאתגרת, בהיבט הזה, כי כולם ידעו שאני חדשה במערכת, אבל עבדתי קשה והוכחתי את עצמי, וזה הסתדר וכשבאמת היה השיח לגבי מכרז לסגנית מנהלת, זה מחשבה שהייתה לי, אבל קצת התייעצתי עם אנשים סביבי, קצת חשבתי מה אני הייתי רוצה שהתייחסו אליי, אדם שצמח ביחד איתי, וזה דווקא עבד טוב באופן מפתיע, כן.

קובי: מעולה. מה המינון שאת מחזיקה בו היום, בין הזמן בכיתה, דיברת קודם על תפקיד המחנכת, ועל העיסוק בחינוך, לבין המקצוע ובתפקיד, זאת אומרת, כמה את בכיתה לכמה את במשרד, אם ננסה למצות את זה?

הגר: אני חושבת שמשנה ככה הבנתי רק השבוע, בחודש ספטמבר, וקצת בחודש אוקטובר, כסגנית מנהלת יש לי הרבה שעות משרד כי זו פתיחת השנה, זו שנה קליטה של מורים חדשים, במערכת היה לי לא פשוט, לא קל לי, כאילו אני מספרת לך את זה אבל לא היה לי קל עם זה, אני תמיד אחת של מסדרונות, וכיתות, ושיחות אישיות, והמשרד שלי היה משרד

רפאים בשנה שעברה, וזה היה משרד שעושים בו שעות פרטניות, או שיחות עם הורים, או שיחות עם תלמידים, אבל הוא לא היה רק המשרד שלי, היה עליו שלט שזה המשרד שלי, אבל לא מעט אנשים עבדו שם.

קובי: כי את היית בשטח בעצם.

הגר: כן, וככה השתנתה גם הדינמיקה בבית הספר, וחלק מהתפקידים שעשיתי השנה היה גם את העניין הברוקרטי, שהיה לי לא פשוט להתעסק בו, אני חולקת אותו עם סגנית נוספת עכשיו, אבל יש לי לא מעט ככה קושי, לקבל את הפער הזה בין העבודת משרד, לבין הסיבה שלשמה התכנסנו, למה שנקרא, על החינוך כיתה אני לא אוותר אף פעם, זה משהו שגם כשניהלתי שכבה של 350 תלמידים ותלמידות, ועמיתים שלי אמרו לי, מה איך את עדיין מחנכת, את לא אמורה בבית ספר ככה וככה, אין מנהלת שכבה, היא לא מחנכת זה ממש בית ספר בפני עצמו, אבל איך אני יכולה להיות חלק מצוות, ולדרוש מהם, ולהרגיש את השטח, כשאני בעצמי לא עושה את זה עם כיתה? אני הגעתי כדי לחנך תלמידים, לא רק להיות עם צוות, או לנהל צוות, אז לא הייתי מוכנה לוותר על זה, אז וגם עכשיו, אני חושבת שזה אחד הדברים שהכי מחזיק אותי עם הרגלים על הקרקע, ומשמח אותי, וגם בימים שיש לי ככה יותר עבודה משרדית, יש לי את הכיתה חינוך שלי. לפני שהגעתי לכאן, אז עברתי עליהם לשוחח איתם, יש לנו טיול שנתי וככה לראות שכולם מבינים, וכולם לא שכחו שום דבר ושהכל, זה אחד הדברים שהכי ממלאים אותי, אם אני חוזרת רגע לשאלה הקודמת שלך, לגבי חינוך, כן לקחת, לא לקחת, אני חושבת שהרגעים הכי משמעותיים שלי במערכת החינוך, היו כמחנכת כיתה, שאני גם מורה מקצועית, כן אני מלמדת בכיתה, זה לא שאני מגיעה רק ועושה שיחות אישיות, ויש גם תוכן שיוצקים לתוך זה, אבל כשיש את החיבור העמוק הזה, את הקשר העמוק הזה עם כיתה, זה אחד הדברים שהכי ממלאים אותי.

קובי: מהצד למי שמסתכל, אז המסלול נראה מאוד ברור, היית מחנכת, רכזת, סגנית, ואחרי זה מיד בא קורס מנהלים, או ניהול, מתישהו משלמים בדרך איזה מחיר אישי.

הגר: בטוח, בטח, תמיד משלמים מחיר אישי, הבחירות שלנו תמיד בכל החיים זה מחיר, שהשאלה האם אני מוכנה לספוג או לא, זה קשור גם בדינמיקה המשפחתית. בבית זה קשור בן בת הזוג, מה היכולת שלהם להכיל את זה. יש לא מעט אנשים שעושים את זה, כשהם לבד, ולהיות הורים. ואני יודעת שיצא לי לדבר על זה דווקא עם המנהלת שלי, לפני כמה זמן, שכל עוד אני אוהבת מאוד את מה שאני עושה, וכל עוד אני קמה עם תשוקה עזה, אז גם אני פחות בבית, או עסוקה בבית. זה השיעור שאני מלמדת את הילדים הפרטיים שלי בבית, שאמא גם מגשימה את עצמה, ואמא גם עושה דברים חשובים מאוד. והם אגב באים לבקר איתי בקיץ, והם רואים את בית הספר, והמשרד, ועוזרים לי לסדר, וזה מחבר אותם, ובטח שיש מחיר אישי, ואני מאוד מסופקת במה שאני עושה, ואני מאוד אוהבת את מה שאני עושה, אגב אני מאחלת לעצמי תמיד להרגיש ככה, והלוואי וזה תמיד יהיה ככה, כי זה כיף לעשות עבודה כזו, שהיא כל הזמן מהלב, זה לא פשוט, אנחנו עובדים המון עם הלב, יש המון שעות עבודה שהם מחוץ לשעות העבודה, שיחות אישיות עם הורים בערב, עם אנשי צוות בערב, יש זמן, שאף אחד, מי שלא חלק מהמערכת, לא יודע כמה זה מלווה אותנו, כל הזמן, אבל אני בסטטוס שאני מרגישה, שהמחיר האישי שאני משלמת הוא בסדר, הוא לגיטימי, אני עושה עבודה שהיא סופר חשובה, אני נהנית מאוד מהעבודה שלי, אני מצליחה להשפיע על כל אותם תלמידים ותלמידות שככה כיוונתי לשם, כשהתחלתי במערכת. האם אין רגעי שבירה? אין דבר כזה. האם אין רגעים שאני תופסת את הראש, ואני אומרת לעצמי, וואו מה יהיה? אני כאילו, מה קורה עכשיו? באמת אני עכשיו לא יכולה ללכת לישון, כי קרה ככה וככה, כן יש גם רגעים כאלה, ויש רגעים של דאגה אמיתית, היה לי לא מזמן, דאגה אמיתית עמוקה כלפי תלמיד מהכיתה שלי, שאמרתי יאוו אני לא מצליחה להשתחרר מזה, קרה לו איזשהו משהו רפואי, לא הצלחתי להפסיק לחשוב עליו מדאגה, וזה לא פשוט, אבל זה מראה לי שאני במקום הנכון, שאני עובדת ככה עם הלב אז....

קובי: ספרי לי על איזה הצלחה משמעותית שהייתה לך בתפקיד, לא כמחנכת, תפקיד סגנית מנהלת, משהו שאת גאה בו, משהו שפרויקט שהיה טוב משהו, שמילא אותך.

הגר: אני חושבת שאחד הדברים שאני הכי גאה בהם, זה הקשר עם המורים והמורות, כמו שאמרתי זה משהו שהיה חסר לי מאוד בהתחלה, אני חושבת שהוא אגב חסר מערכתית, זאת אומרת אנחנו מלמדים אנשים איך להיות מורים, אנחנו משתדלים מאוד להכין אותם לחיים האמיתיים, דרך התנסויות, דרך דברים כאלה, אבל בתוך בית הספר, לא תמיד יש את מעגלי התמיכה שאנשים זקוקים להם, ואחד הדברים שהיה חשוב לי, זה להיות המישיה הנוספת הזו שאפשר להתייעץ איתה, וחוויה של מורה חדשה, שבאה ומודה על עזרה, ועל תמיכה, ועל ליווי, זה משהו שהוא מאוד מאוד חשוב, יש המון דוגמאות שאני יכולה לתת עם תלמידים ותלמידות, שאני מניחה שבאמת לכל מי שבמערכת, יש את הסיפור הזה, לאותו תלמיד או תלמידה שהרגישו שחוללנו שינוי בחייהם, אבל גם להיות משמעותית לצוות, זה חתיכת דבר שהוא חשוב בעיניי .

קובי: הוא קשה יותר אגב מלהיות משמעותי לילד, כי זה אנשים מבוגרים.

הגר: כן לגמרי, חלק מהאנשים, חלק מהמורות אצלי בצוות, יכולות להיות אימהות שלי, חלק גדול מהצוות הם אנשים הרבה יותר ותיקים ממני, חלק גדול הם אנשים שיש להם סיפורים מורכבים, שהם לא תמיד מרגישים שמבינים אותם, קל לי מאוד להזדהות, גם אני אמא, גם אני אמא לילדים קטנים, גם אני למדתי ולומדת תוך כדי, אז אני חושבת שזה גם אחד הדברים שמחברים, שאנשים מבינים שאני יודעת מה עובר עליהם, ומה הם חווים אז זה ממש ככה יותר קל להתחבר דרך זה, ואני חושבת שזה אחד האתגרים הגדולים שלנו, עכשיו במערכת החינוך, זה באמת לשמור על הצוות, כי יש אנשים ונשים באמת יוצאי דופן, אני המון פעמים מסתכלת על הצוות שלי, ואני אומרת וואו הלוואי וילידים שלי יהיה צוות כזה, וזה משהו שהוא משימה של כולנו, גם של ההכשרה, אבל גם של מי שכבר נמצא במערכת .

קובי: וספרי לי על אתגר אחד בתפקיד, משהו שהיה מורכב במיוחד.

הגר: אני חושבת שזה לא למדתי בשום מקום, ולא כל כך היה לי איך ללמוד. אני בן אדם שאוהב מאוד ללמוד, כל משימה שלקחתי על עצמי הייתה אחרי שלמדתי איך לעשות אותה, ופה היה לי המון התעסקות בדברים שאני צריכה לעשות לבד, והם גם בירוקרטים, ואני פחות אוהבת, אז אני מודה שזה היה האתגר הגדול שלי .

קובי: אנחנו שומעים כבר כמה שנים, על המחסור המאוד מאוד גדול במנהלים, דברו לפני תחילת השנה הנוכחית על מחסור של 300 מורים, למה לדעתך חסרים כל כך הרבה מנהלים?

הגר: אני שמעתי אגב, מספרים משנה שעברה, כשלמדתי בתכנית להכשרת מנהלים, דברו איתנו על מספרים של 550 מנהלים ומנהלות בשנה, ובכל שנה באמת יש שינויים.

קובי: שחסרים.

הגר: שחסרים, אז יכול להיות שבאמת השנה, זה ככה פחות, אני חושבת שחלק מזה, זה השכר, אבל חלק גדול מזה, זה כי מפסיקים לעשות את הדברים שלשמם באנו למערכת, המון עיסוק בבירוקרטיה, בדברים אחרים, שכל מנהל ומנהלת, אני מאמינה שאוהבים את החינוך, באמת להשפיע על אותם תלמידים ותלמידות. יש מנהלים שבחרים אגב לא ללמד, שאני לא מצליחה כל כך להתחבר לזה, זה ברור, יש תמיד דברים שקורים בבית הספר, ותמיד ככה הפתעות, אבל זו הסיבה שלשמה באנו, ואני חושבת שהתפקיד מאוד מאוד מאוד אינטנסיבי, מאוד, אני חוויתי שינוי מאוד גדול, במנהלת שכבה לסגנית, באמת האינטנסיביות של זה, התקשורת שלי עם המנהלת שלי, תמיד הייתה רציפה, וכל הזמן, אבל ברגע שגם בית הספר גדל, אז העבודה הפכה להיות קצת יותר מורכבת, וזה תפקיד מאוד אינטנסיבי, אז יש אנשים שמעדיפים לוותר על זה, למה לבחור בחיים יותר מאתגרים, שאפשר לעשות עבודה, שהיא פחות מאתגרת, שהיא מספקת מאוד, אי אפשר להגיד שלהיות מורה, או מורה מחנך מחנכת, זה לא מספק מאוד, ולהישאר במקום שנוח להם, אז יש כאלה שמעדיפים כך.

קובי: תני טיפ למורה שחושבת ללכת לניהול.

הגר: אני חושבת שחייבים לעשות איזושהי דרך, כמה שהדרך שלי הייתה מהירה. שוב היה לי הרבה מזל, היה לי הרבה ככה תמיכה מסביב, אני מאוד שמחה על המסלול שעשיתי, זאת אומרת, עשיתי מסלול לא הייתי מחנכת, לא הייתי מחנכת, בלי להיות מנהלת שכבה, ולא הייתי מנהלת שכבה, בלי להיות מחנכת, וגם המסלול שלי לסגנות, אני לא מוותרת על, מאוד משתדלת לא לוותר על שום תחנה בדרך, לא רציתי לעשות את זה בלי להרגיש לפני כן מה זה להיות סגנית מנהלת, כמה שאני קצת מיהרתי, אבל המסלול שלי הוא ככה, ברור לי לפחות, ואני חושבת שבאמת חשוב להשתדל, לעשות את כל התפקידים, ולהכיר אותם לפני שמתחילים לנהל, כי יש בזה המון ערך מוסף, מה שאני יודעת היום לא ידעתי לפני שנה, ולא ידעתי לפני שנתיים, אז לעשות את זה בצורה שככה באמת תאפשר לנו להתפתח, גם אם יש את כל הכישורים הניהוליים. אין לי ספק שיש היום במערכת החינוך אלפים של אנשים, עם הכישורים הניהוליים לנהל, שכרגע אומרים, רגע אני רוצה רגע להכיר קצת יותר, אני רוצה ללמוד קצת יותר, אני רוצה לפתח את עצמי קצת יותר, וזה בעיניי לגיטימי. אנשים צריכים להיות מודעים לעצמם, ומה ככה, מה מתאפשר, אגב ככה בפן האישי, המשפחתי, שזה גם חלק גדול מזה.

קובי: וטיפ למאזינים ולמאזינות שמתלבטים להיכנס להוראה.

הגר: וואו אני חושבת שמי שהעולם הזה מסקרן אותו, מעניין אותו, יש לו באמת יכולת ככה של הובלה, ויכולת לתרום, אין מה להתלבט, אני ממש לא רציתי לדבר על זה, אבל אני חושבת שגם השיח שקורה היום, לגבי הסכם השכר, התנאים משתפרים, אני מבינה למה קשה מאוד להגיע למערכת הזו, עם התנאים שטרם השינוי, אני באמת מבינה את זה, גם לי זה היה ממש לא פשוט להגיע ממערכת אחרת שתוגמלתי בה באופן אחר, ולחוות את התלוש משכורת הראשון, אני באמת לא מתביישת להגיד שזה היה חתיכת שוק, עם כל מה שעברתי לפני כן, על הטבלאות והכל, אבל אני חושבת שיש לא מעט אנשים שמפחדים להגיע בעיקר בגלל זה, וזה גם במגמת שיפור מאוד מאוד גדולה, אז אני חושבת שכן כדאי, אני מאוד ממליצה, ומי ששואל אותי אני מאוד ממליצה כן להעז, ולהגיע למערכת החינוך, אני חושבת שיש לנו באמת יכולת אדירה להשפיע, ולתרום, ולעשות דברים שהם יוצאי דופן, וזה זכות ענקית בעיניי. מי שיש לו את המתנה הזאת, שהוא יכול או יכולה לעשות את זה, בעיניי זו זכות, ואני חושבת שכל מי שמתעניין בעולם הזה, שווה לו לבוא ולבדוק, וגם להגיע רגע לראות בבתי ספר, ולראות אם זה מתאים, לא ישר לשלול, ולא אפשר לחשוב שטוב מעמד המורים, הוא לא כל כך גבוה, אז אולי כדאי לוותר על זה, אני ויתרתי על אחלה מעמד, דברים סופר יוקרתיים, ואני לא מצטערת על זה לרגע, ואני גאה מאוד בבחירות שעשיתי, וגם לא מעט מורים ומורות אצלי, שעשו מסלולים של הסבה, והגיעו מעולמות מאוד מאוד נחשבים ונחשקים, ומרגישים היום סיפוק, שלא הרגישו בשום מקום אחר.

קובי: לקראת סיום הגענו לפינת השאלון המהיר. הגר אני שואל שאלה, ואת זורקת את המילה הראשונה שעולה לך בראש. מוכנה?

הגר: אוקי אני מקווה.

קובי: חטיבת הראשונים

הגר: בית ומשפחה

קובי: משכורת

הגר: משתפר

קובי: תלמידה טובה היא

הגר: אחת ששואלת שאלות

קובי: סגנית טובה היא

הגר: אחת שעובדת גם עם הלב

קובי: משפחת ארבל

הגר: וואו החיים הכוח שלי המנוע האנרגיה לעשות הכל

קובי: מה עוזר לך להתגבר בסוף יום קשה?

הגר: הידיעה שאני עושה משהו חשוב מאוד

קובי: אם טיץ'

הגר: מסלול מדהים, שפתח לי הרבה דלתות גם במסלול וגם לאחר מכן

קובי: סמינר הקיבוצים

הגר: גם בית. לא סתם חזרתי וחזרתי עוד פעם.

קובי: הגר תודה שבאת. אני רוצה לאחל לך שתמשיכי לטפס בסולם בקצב שאת רוצה. ושתדעי ליהנות מהדרך שאת עושה, ובעיקר שתמשיכי להצליח בה. ובנימה אישית, זאת באמת גאווה גדולה אז תודה.

הגר: תודה רבה. תודה שהזמנת אותי באמת.

קובי: תודה הגר.

"עולים כיתה" כאן סיימנו. אנחנו מחכים לכם בדף הפייסבוק של התוכנית שלנו, שם תוכלו להגיב על הפרק ששמעתם, לשתף בתובנות שלכם, או לשאול שאלות. חפשו "תואר שני מוסמך בהוראה אם טיץ' סמינר הקיבוצים". אני רוצה להודות לד"ר עדי שרעבי, ראש תכנית מוסמך בהוראה אם טיץ' בסמינר, לאוהד כץ מהמרכז החדשנות בסמינר הקיבוצים, ולכם על ההאזנה. אני קובי דביר ואתם מוזמנות ומוזמנים לדרג את הפודקאסט שלנו בחנויות האפליקציות, ולסמן עוקב, כך תקבלו התראה על כל פרק חדש שעולה לאוויר. אתם גם יכולים לכתוב לנו.

Olim.kita@smkb.ac.il

נשתמע בפרק הבא.